

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kül. monostortutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bocsán Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyitottéri cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

ápril—júniusi évnegyedes folyamára.

Előfizetési ár:

Egész évre 12 forint o. ért.

Félévre 6 „ „ „

Évnegyedre 3 „ „ „

Egy hóra 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Kolozsvárt, márczius 13-án, 1867.

A független magyar felelős miniszterium

1867-dik február 28-án

megkezdett működése.

Tizenhét év leforgása után az 1867-ki magyar országgyűlésen febr. 28-án másodsorú látjuk a független magyar felelős miniszteriumot megjelenni a magyar parlamentben. Melynek alsó- és felső-házában a miniszterelnök gr. Andrássy Gyula és belügyminiszter b. Wenkheim Béla önmaguk elmondják, hogy az 1848-ki törvények alapján vállalták el magok és minisztertanácsuk miniszteri tárczáikat; és hogy ezen törvények értelmében a alkotmányunk hamisítatlan szellemében fognak a törvényesség tetteles életbe-teremtése számos és súlyos akadályai dacára kormányozni. Egyszersmind a miniszterelnök kormányjavaslatokat terjeszt elő a közterhek, az újonczállítás, a köztörvényhatóságok, Erdély közigazgatása és törvénykezése és a saját ügyeiben.

Ezen nagy mozzanatnál, melyhez a nemzetnek kinokban és dicsőségben gazdag emlékei és fölvirulásának s jövő nagyságának jogosult reményei vannak köve — pillanatilag megállapodván, hozzá múltól fogva elfogulatlanul óhajtanánk szólani.

Anglia — a par excellence nagy alkotmányos állam — parlamenti kormányformája századokon keresztül forradalmak s véres belháborúk között fejlődött jelen tükölyére. Ha nem is oly hosszú idő, de borzalmas két évtized alatt mi is eléggé megfizettük a tandíjt. Adja Isten, hogy a megfelelő nagy erdemény Magyarországnak népeinek erkölcsi ereje, szabadság szerete és az európai viszonyok kedvező alakulásai által előmozdítva, ki ne maradjon! Annyi szenvedés után legyen a polgárerény a parlamenti relative legjobb kormányforma alatt a haza fölvirágzásában, népei szabadsága s jólétében megjutalmazva!

Szerény helyzetünkben mi is belátjuk a számos és súlyos nehézségeket, melyek a jelen átalakulásnál legyőzendők, mielőtt a nemzet az „igéret földére” bejuthatna. Belátjuk, hogy békés átalakulásnál a jelenlévő bármily gyűlöletes viszonyok között kiméletlenül kell eljárni, hogy ugyszólván, az állam szekere ne döcögjön, annyiaval kevésbé ne hogy feldőljön. Belátjuk, hogy nem lévén tabula rasa — független magyar felelős miniszteriumunk működése terén alkotmányunk restructio-jában felülről és alulról korlátolva van. Sőt, mint az alkotmányunk visszaállítását ígérő febr. 17-kéről kelt kegyelmes kir. leiratból megtetszik: erről már az alkudozások folytán a bécsi kormány és a magyar miniszterium között létrejött compromissumban gondoskodva volt.

Miután független magyar felelős miniszteriumunk a kegyelmes kir. leirat értelmében az előterjesztett kormányjavaslatok kivételére nézve az országgyűléstől meghatalmazást nyert, mely egyszersmind bizalmi nyilatkozat kifejezése a miniszterium irányában: töle függ azon módozatok meghatározása a kivételről, melyek által a hívők és nem-hívők serege meggyőződést szerezhesen arról, hogy miniszteriumunk nemcsak hazafias komoly akarattal, de államférfiai erővel is bir nagy feladatának megoldására; hogy alkot-

mányunk, ha nem is „in integrum restitutioja,” de annyi részben, a mennyiben helyre van állítva, érvényesítése nem fictio, hanem bizalomra feljogosító valóság. Mert élni kell keblünkben a polgári hitnek, hogy a kezdetben oly korlátozott felelős miniszteri kormányzás hazánk törvényes függetlensége, önállása, szabadságai és jogai complexumának életbe-leptethetésére kinövi magát, ha Isten is úgy akarja; és ha a nemzet, mely nagy volt a szenvedésben, nem lesz kicsiny az alkotmány helyreállításának nagy munkájában. Így tekintvén a helyzetet — bátorodunk a miniszteri előterjesztvények kivételére nézve szerény észrevételeinket előadni.

Az országgyűlési határozat által folyósított közterheket illetőleg, az adó behajtásánál a gyűlöletes katoná-executiók eltávolítandók lennének; s az adóbehajtását a megyei bizottmányok hazafi kötelessége paizsa alá kellene helyezni. De akkor aztán az indirect adók s monopoliumpok kezelését is még gyűlöltebb financzok drága örökösétől s kivétel nélkül meg kellene szabadítani s más közvetett úton fedezni ezek aequivalensét. A tenger, ha ezáltal nem enyhül is, de a modor a kedélyekre mégis jó hatással lenne.

Mentől rémesebben nehézkesedik kedélyeinkre a budai főhadparancsnokságnak febr. 21. és 22. ről alárendeltjeihez kibocsátott körrendelete: annival nagyobb szükség van a kedélyek megnyugtására, *) hogy az országgyűlés által a miniszterium előterjesztésére megajánlott 48,000 újoncz magyar ezredbe soroztatik be, s hogy a hazából az idegen katonaság eltávolittatik. A besorozás körüli igazságtalanságai a fennálló hadkiegészítési rendelethez, mint a milyen, hogy több példaként ne említsünk, az, miszerint ugyanazon családtól egyszerre több katonakötelezett tag is kényszerítettik a katonai szolgálatra; és hogy a községek népessége, számaránya tekintetbe vétele nélkül némely községek önkényesen tulterhelhetnek, míg mások a reájok eső contingenst sem állítják ki — megszüntetessenek s a visszaélések ellen szigorú rendszabályok alkalmaztassanak. Arról, hogy kikből és hány évre vétessenek az újonczok — nem szólottunk. Erre vonatkozólag az országgyűlés elé terjesztetni ígért újabb miniszteri előterjesztvény — lehet, hogy megtett észrevételeinket is felesleggyé teszi. Óhajtuk. Eltekintve a politikai szemponttól, ily nagy és rögtönzött verádó a kivitelen annyiaval nagyobb óvatosságot igényel, mert még eddig a nemzeti militia csak óhajtsáink közé tartozik.

Miután a köztörvényhatóságok nagyfontosságú kérdése a 48-beli XVI. XVII. törv. cikkek alapján a megyei szerkezet rendezésig méltányos megoldást nyert az országgyűlés által; annyiaval óhajtanánk, hogy a miniszterium az anyaország törvényhatóságaira a törvény értelmében kiterjesztendő intézkedéseit az erdélyi részre is kiterjessze. A közszenvetés folytán ezen legterhebben sújtott országgrész nyomorai közepette egyedül azon vigasztaló reményből merítette a kitéréshez szükséges erőt, hogy ha az anyaország, melylyel az 1848. VII. pozsoni és I. kolozsvári t. cikkek által egyesítették, alkotmányát visszavivandja — miben sóha sem kételkedett — annak jótéteményéből ő is feltétlenül részesített fog. Hogy most mégis bizonytalan időre ezen részben a közigazgatási és törvénykezési szerencsétlen status quo fenntartassék — azt az erdélyi részek annyiaval nehezebb szívvel hordozhatnák el, mennyivel szorosabb s felbonthatlanabb kapcsolatban kívánják az anyahonnai egyesülést létrehozni; mennyivel nyomasztóbbak az interregnum alatt egymás után következett törvénytelen szervezések által előidézett jelen állapotok; és minél több aggodalomra van okuk az egyesülés tényleges életbeleptetésének elhalasztása miatt. **)

Mihez képest óhajtanánk, hogy addig is, míg a megyei szerkezet törvényhozásilag elintéztetnék, és az egyesülésről az 1848. VII.

*) A magyar kormány nyilatkozata e tárgyban megtörtént, s az megnyugvással fogadtatt az országgyűlés által.

Szerk.

**) A törvényhozás és közigazgatás tekintetében az országgyűlésnek a nemzetnek szerinte ez a földolgozása; a többi alárendelt kérdés megoldása, ugyszólván, magától fog következni.

Szerk.

t. cikk 4. §-a értelmében a hongyülés részletesen körvonalozott törvényt hozna: az erdélyi részek közigazgatása és igazságszolgáltatása, az anyakirályság közigazgatása és igazságszolgáltatása módjára s elvei szerint szerveztessék. Mert az 1848-ki kolozsvári I. t. cikk 3. §-a nem a jelen közigazgatás és igazságszolgáltatás folyamatát rendeli a közös hongyülés általi elrendezésig meghagyatni; hanem azt, mely az erdélyi részekben 1848 előtt divott, de melynek az absolutismus fagyalló szele bérceinről még hamvait is elfűtta. És itt, mint praecedensre kell hivatkoznom, hogy az erdélyi részekben 1848-ban éppen úgy, mint az anyakirályság városaiban tisztújítások és pedig nem a volt erdélyi törvények alapján, hanem a 48-beli XXIII. t. cz. értelmében tartattak. Valamint a megyei bizottmányokra vonatkozó XVI. t. cikk rendelkezése is érvényesített. Jelenleg pedig a megyei tisztviselők és törvényszéki bírák teljes hiánya lévén a XVII. t. cikkben megjelölt hiány kipótlására vonatkozó tisztválasztási szükségesség esete állt elő.

Mint hogy pedig az erdélyi részekben 1848 előtt fennállott törvények, különösen az igazságszolgáltatás terén a jelen viszonyok szükségait, a váltó, csőd stb. törvények hiányai miatt nem fedezik; míg az anyakirályság törvényhozása az újabb idő szükségének megfelelő törvényekkel bir: nézetem szerint alkotmányos fogalmakkal meg nem egyeztethető idegen törvények helyett is az anyakirályság törvényeinek behozatala lenne óhajtanánk az erdélyi részekben addig is, míg a munkába vett codex elkészül s életbe lép. Annilyal inkább, mert hazai — értem az anyakirályság 1861 óta visszaállított törvényeit — törvényeink anyagi része ugyanazon jogelveken alapul, melyekre az erdélyi részek 48 előtti törvényei fektetve voltak. Az alaki részt illetőleg pedig az országbírói értekezlet a törvényszékek dictaturája eltörlésével az ugynevezett libellaticus eljárást hozta be; melyben valamint a szóbeli tárgyalásokban az osztrák törvénykezési rendszer az erdélyi részeket annyira begyakorolta, hogy az átmenet legkisebb nehézség nélkül történnék. Mig hazai törvényeink anyagi része a mi vérünkkel való vér, mely ereinkben a gyakori érvágások után sem szűnt meg keringeni.

Hasonló kell mondanunk az elég, illetőleg tulzigoru, de határozott 48-beli sajtó-törvényeknek, és a sajtó kihágásokkal szemben felállított esküdtzsekeknek az erdélyi részekben alkalmazásáról — a sajtó-törvény korszerűbb és tüzetesebb kidolgozásáig. Esküdtzsekek nélkül a sajtó a közigazgatás, a rendőrség bilincseiben nyög, ha a bilincsek nem vasból, hanem finom aranyszálakból lennének is kovácsolva, melytől még a Napoleon-kormány is szinleli, hogy meg akarja a francia elnyomott sajtót szabadítani.

Ezen rendszabályok azok nagyában, melyeket mint nemcsak egyéni nézeteket, hanem nagy számú, velünk rokonérzelmi polgártársaink óhajtsáit bátorodunk független magyar felelős miniszteriumunk magas figyelmébe ajánlani. Részletekbe — a tüzetes tárgyalás czélunk itt nem lehetvén — mélyebben bocsátkozni nem kívántunk.

Mi bármely meggyőződéssel legyünk ügyünk alakulásáról; bár tápláljon kebelünk részben nehéz aggodalmakat: de tudjuk, hogy miniszteriumunk hazafi jellemeket, és a politikai ismeretek magaslatán álló szabadelvű férfiakat egyesített magában, kik sem külön, sem együtt nem hivatnak a Monk szerepére, kik nem azon szempontból tekintik részben visszaállított alkotmányunkat, mint a francia restauratio corifeusai a szabadság kiirtására irányzott törekvésükben, és a nagy forradalom vívmányai megsemmisítésében; hiszszük, hogy minisztereink kellő erővel is birandának nehéz állásukban a haza megrongált hajóját a sekélyes vizeken, s a keletkező viharok között is zöld-partokra vezérelni.

Tudjuk tehát azt is: hogy minden honpolgárnak miniszteriumunkat törvényes eljárásában támogatni, törvényes rendeleteinek kivételében jó akaratú segíteni ez idő szerint nemcsak törvényes, de egyszersmind elengedhetlen erkölcsi kötelessége is. Különböben akaratlanul is a reactio vak eszközevé

tenné magát, mely nem halt meg — csak alszik. Ha ugyan alszik?!

Végül szabad legyen azokért, kik a közös haza szabadságért annyit szenvedtek, hogy mint Schiller mondja: „szenvedéseiket semmi örökkévalóság nem kárpótolhatja” — száműzött testvéreinkért a független magyar felelős miniszteriumhoz azon őszinte, azon köteles kéressel járulunk: eszközölje, hogy hazánkba, hazájukba, melyért szívők minden dobbanása ver, s melynek dicsőségét ihletett szellemök nagy erejével, földönfutó állapotukban is bámulatatosan előmozdították, s a haza szabadságának soha sem szűntek meg előharczosa lenni — büntetlen visszatérhessenek. Ehez nem kell indemnity. Ők nem voltak törvényes bíróságok előtt vádlottak, s ilyenek által elítéltek. S azért alig hiszszük: hogy magokért kérni fognának. De visszatérhetések csak az alkotmány valóságában közbizalmat ébresztené.

Torda, mart. 11. 1866.

Szabó Lajos.

Pest, márczius 16. 1867.

A felelős magyar miniszterium működése kezdetén a kormányzat különböző ágaiban sok oly bevézett tényekkel találkozok, miknek rögtön megváltoztatása és alkotmányos utoni elintézése a legjobb akarat, a legtisztább hazafiai szándék mellett is csaknem a lehetetlenség körébe tartozik, s eként azoknak fennállását, bár ideiglenesen is, eltérni kényszerítve van.

E kényszerítés alól — egész bizonyossággal állithatjuk — esetlegesen ki lesz véve az abrudbányaverespatikai bányaszabályok végleges megállapítása körüli intézkedés, s következtetésképpen netalan óhajtanánk megváltoztatása vagy felfüggesztése azon a „Kolozsvári Közlöny” ez évi 32-dik számában „A provisorium és egy Bergstatut” cikkben ismertetett a fennállott birodalmi kereskedelmi miniszterium, mint legfőbb bányahatóság által ez év ápril 1 én életbe léptetni elrendelt — három évi előleges tárgyalás után megállított — „Bergstatut”-nak, mihelyt az illető bányamegyei közönség e tekintetben föllépni szükségesnek tartandja.

Mit megnyugtatósnak nem egyedül a cikkíróra, hanem kiválólag az érdekelt bányabirtokosságra nézve oly hozzáadással kívánunk tudatni: hogy ezen ügy figyelmünket ki nem kerülő, és e körüli szükséges közbizalmat illető helyt megtéve, a legkiegészítőbb és megnyugtató felvilágosítást nyertük s így a netaláni interpellationak szükségtelensége feletti meggyőződést is.

Széles Dénes,

abrudbánya és verespatik v. ker. képviselő.

Az erdélyi urbéres tizedkártyolás a szerint, a mint az adatni szándékoltatik, nem egyéb, mint „nesze semmi, fogd meg jól!”

Nem elég, hogy akkor, a midőn az erdélyi földesúr oly jószágában, a hol a fiskustól a secularizált püspöki dézmát örökös szerződés mellett haszonbérbe birta és a tulajdon jogbágyaitól a secularizált püspöki dézmát venni jogosítva volt, e mellett, mint földesúr, ugyancsak azon jogbágyaitól minden termékekből, s e felett bárány, még s sertésből is az 1361-dik 6-dik art. szerint — tehát a fiskusi árendás dézma születésének ideje előtt kétszáz évektől fogva, sőt még azelőtt is urbéres dézmát venni jogosítva volt és azt folytonosan előbb kilenczedikébe, később tizedébe, nevezetesen az 1769-ik évi regulativum punctumok, az ezeket megmegerősítő 1791-dik 7. és 8-dik törv. cikkek rendelete szerint az utolsó ideig valósággal vette is, minek ellenében azt állítani, mintha az árendás helyében a földesúr a tulajdon jogbágyától urbéres dézmát nem, hanem csak fiskusi árendás tizedet venni lett volna jogosítva, a legnagyobb képtelenséggel párosult valótlanosság, valamint az is képtelenség csak fel is tenni, mintha a volt földesurak a dézma árendás helyeket tulajdon jogbágyaitól urbéres dézmát venni törvény által eltiltattak, vagy arról lemondottak és azt nem vették volna, a midőn az árendás helyében is a földesurak a mi dézmát vettek jogbágyaiktól, az valósággal urbéres és nem fiskusi árendás dézma volt, és a mi dézmát nem vettek, az árendás dézma volt mind a mellett is, hogy a fiskusnak a magában csekély haszonbért ingyen fizették, azért is, a midőn az árendás helyen is a földesúr a venni jogosított és valósággal vett urbéres dézmának megszüntetése által tetemes kárt szenvedett, azt állítani, mintha a földesurat az árendás helyében megszüntetett dézmáért kárpótlás nem

illeti, a legnagyobb képtelenség és annál igazságtalanabb állítás, mivel a tizedkárptólás iránt kelt pátensben is arról, hogy a volt földesúr az árendás helyében megszüntetett urbéres dézsmáért kárptólást ne kapjon, nyilvános és határozott intézkedésnek legkisebb nyoma sem látszik, mely pátensnek józanon felfogott valódi értelme legfeljebb az, hogy a fiskus a megszüntetett fiskális árendás dézsmáért kártérítést nem kap, mely megszüntetett dézsmáért az árendás földesúr is ez időtől fogva a fiskusnak hasznóbért fizetni nem köteles, a mi által azonban az árendás helyében vehetett és vett urbéres dézma érintve és ennek praedjudicálva nem létezik, és mégis ezen pátensnek nagyon helytelen s sem törvényből, sem pedig józan logikánál fogva nem igazolható értelmezésénél és még helytelenebb alkalmazásánál fogva: az árendás jószágokban a földesurak az eleitől fogva jogosan vehetett és 1848-dik évig a dézsmavételnek általános megszüntetése idejéig valósággal is vett urbéres dézsmának — mint a többivel együtt megszüntetett, azért is a többi urbéreségekkel együtt kártalanítandó urbériségnek az állam által leendő kártérítéséből kifizetendőknek, mintha hamis reafogások által okozott károkat megtéríteni lehetne, s e mellett még a nem árendás helyében is a mi urbéres dézsmának kártalanítása megadatni szándékoltatik, azon modornál fogva, a hogy ezen meghagyott dézma-kárptólásnak valószínű munkálata megindult, a midőn a földesúr jogosítva volt egyáltalában a jobbágynak minden termékéből urbéres dézsmát és egyéb adókat is venni, s a midőn a dézsmavehetésnek joga szüntetett meg, azért is nem a vett, vagy nem vett dézma-termékekért, hanem a megszüntetett dézsmavehetési jogért illeti a földesurak a kárptólás, az évenként vett vagy nem vett, de vehetett dézma a kamatot, a vételjog pedig a tőkét képezvén, a kárptólás pedig a tőkét illeti; az utolsó időben netán nem vett vagy elégedett dézma miatt, ezen termékek utáni dézmákért, valamint az egyéb urbéres adókatért is, melyeket a földesúr éppen oly jogosan vett, mint a nagy urbéres dézsmát vette, s melyek jövedelmének egy tetemes részét tették, mely tulajdonától a földesurak az állam minden kártérítés nélkül meg nem foszthatja és mégis ezekért kártérítés adatni nem szándékoltatik, a mely termékek után pedig dézsmát akarnak adni, azoknak is fele a már volt földesurak ellen vallani szokott, hogy ne mondjam betanított vagy reá ijesztett, meg sem esketett paraszt-tanuknak nagyon is precarius s hitelt nem érdemlő vallomása után is eldisputáltatik, a mi az ily filtráció után megmaradtott csekély dézsmáért az állam által kártérítés akar adatni, ezen a valósággal vett és jogosan vehetett urbéres dézmához képest alig felibe felvett dézmatermékeknek a catastroális érték szerinti kártérítése, a többi ezen értéket majd merőben megsemmisítő talalis viszonyoknál fogva valósággal nem egyéb, mint a szegény volt földesurak tetemesen megkárosító és sok tekintetben megrontó illusio és valóságos nesze semmi, fogd meg jól!

Ugyanis: miután Erdélyben a föld népe nagyobb részt törökbúzából él, ezt, mint dézma alatti bizonyos terméket eldisputálni nem lehetvén, például felvéve, pontos kiszámítás után is tisztán kiderül, hogy a megkezdett bureaucraticai modor szerint a dézsmát vesztett földesúr a most p. o. 1 ft 60 kron, későbbben 2 ft 50 kr-ával is eladható, de minden harmadik negyedik évben 1 ft 50 kr-ával osztr. értékben bizonynyal eladható nagyvéka törökbúzáért valósággal 2 1/2 krt conv. ezüst pénzben fog legfeljebb kártérítés fejében kapni. Ugyanis a törökbúzának a dézmakártérítésnél a magyar földesurak — de nem a szász papok — tekintetében szignormértékül szolgáló katasztrális értékben az osztrák mérőnyi vagyis 2 nagy vékányinak: 32 kr. conv. pénzben. De mivel az e szerint meghatározott értéknek egy harmadrésze levonatik, a 32 krtól marad legfeljebb 22 kr. e. p. s mivel a pátensnek éppen oly megfoghatóan, mint jogilag nem igazolható intézkedésnél fogva az évenként vehetett, de a dézma megszüntetése idejétől fogva nem vett dézsmát képező kamat a dézmakártérítési tőke után, csak a pátens kelése idejétől fogva adatik, a kárt szenvedett földesurak ezáltal a tőkeértéknek felét felérő értékű kamattól, vagy is tíz évi tizedtől minden kártérítés nélkül megfosztatván ezáltal az állam által kártérítendő mérő törökbúza értékében kapandó 22 kr-nak fele értékét a földesúr kárra vallván, a kártalanítandó mérő törökbúzáért marad csak is 11 kr. e. p. És mivel ez is csak 18 évek után s e mellett még értéketlen államkötvényben fog fizetett, a tőke ugy, valamint az annak lejárt kamatai, ennél veszteség a tőkében 35% s a meny nyiban a kamatnak e. e. p. kellene fizetődni, ennek a bécsi értékhez képest különbsége 5% lévén, a veszteség a tőke- és kamatban együtt összesen 40% lévén, a törökbúza mérőjéért maradt 11 krtól ezen 40 procentet leszámítva: marad az egy bécsi mérő vagy is két nagy véka törökbúzáért kártérítésül adandó 11 krtól csak is 6 2/3 kr. osztr. értékben! Mivel pedig a kártérítést e. ezüst pengő pénzben, mint közbetett valóságos értékben kellene adni, a midőn jelenleg az ezüst pénz agiójához képest az osztrák értékű papíros-pénznek 80%-val kevesebb értéke vagyon, azért is a 6 2/3 krtól is 30 procentet leszámítva, hogy abból conv. ezüst pengő pénz legyen, marad a két nagy véka tengeri kártérítésére a volt földesúrnak legfeljebb

5 kr. vagy is egy nagyvéka törökbúzáért 2 1/2 kr. conv. ezüst p. pénzben! Quod erat demonstrandum! S így remélhet — és még ezt is csak még mindig csak is remélheti a volt erdélyi földesúr, az egy nagy véka dézma tengerinek az állam hivatalnokai által ezélba vett boldogított kártérítésébe 2 1/2 kr. conv. e. p. p. Azon nagyvéka törökbúzáért tehát remélhet 2 1/2 krt conv. pénzben, melyet minden 3. 4-dik évben csalhatatlanul 1 ft 50 kr-ával o. értékben eladhat, melyért az idén 2 o. frtot is kaphat, s a mult évben még ennél is többet kaphatott! Az egyéb termékekben is a dézmakártérítést hasonló mértékben lehet remélni, nemcsak ha az ily modoru urbéri kártérítésnek semmi szaporája, semmi láttatja, csak is az egyenes földadó után 87 procentes Zsulag!

És azután a szegény minden tekintetben vérgigézt vagy is hetzolt erdélyi földbirtokosra nézve ez is kárptólás lenne, a mire inkább reá illelnek a boszantó s csufolódo károsítás nevezete, kivált azon káros családok következtében, hogy sokan a szegény megkárosított s az állam által megnyomorodott birtokosok közül a nemsokára megkapni biztosan remélt és jogosan várt dézmakártérítési tőkéiket önfenntartási szent kötelességből, hogy vagyona a terhes adóért, a nagyrészt nem fizetett urbéres kártérítés végett reá rótt 87 pctes Zuschlagért potom áron el ne árvereztessék, és így a végeplnsztulástól, megsegyényléstől legalább ideig óráig magát megmenthesse — szóval: hogy a mint a német közmondás tartja: magának egy kis „Gallengfrisztet“ szerezhesse, előre olesó áron elvesztegetheti, melyeket ha egyszer a dézmakártérítés ki is fog fizetett, minekutána a czélba vett modor szerint a jogosan várt s biztosan remélt mennyiséghez képest a kártérítési érték előre láthatólag felette silányul fog kiütni és a földesurak a dézmakártérítést felette csekély mértékben kaptadják, abból a kénytelenségből jó hiszemben eladott dézmakártérítési tőkét fizetni, illetőleg az eladott államkötvényeket a kikötött mennyiségben fizetni képesek nem lévén, azon nagy veszedelemnek vannak kitéve, hogy az ilyen kénytelenített eladások biztosításul lekötött egyéb birtokukat is elveszítsek és kárra vallják, mely veszedelemben, fájdalom! a legszilárdabb számított is belejöhettek és sokan bele is jöttek! S ezután ez az a dézmakártérítés, melylyel a szegény erdélyi földbirtokost boldogítani és mennyországa juttatni bureaucraticai szándékoltatik! Miről el lehet mondani: timeo Danaos et dona ferentes! A midőn nesze semmi fogd meg jól! szándékoltatik az állam által megkárosított, egykor vagyonos és boldog erdélyi földesúr illusorio modó kártalanítatni.

Ezen előzmények után itt az ideje, mert bis dat, qui cito dat — és mert summum periculum in mora, hogy a magyar miniszterium legsürgősb és fontosabb teendői egyikének tartsa ezen országos bajon gyorsan segíteni és a szegény rég időtől óta vérző erd. földbirtokost egészen elvérezni nem engedni. S ezt annál is inkább hivatása tenni, mivel legkegyelmesebb Uralkodónk a vele született atyai legjobb indulattól ösztönözötve, az erdélyi gazdasági együletnek e tárgyat illető sérelmes fölterjesztésére még a mult 1863-dik évben az erd. kir. főkörmányszék útján azt méltóztatott válaszolni: miszerint ezen tárgynak elintézése a törvényesen egybejövendő országgyűlés teendője lévén, az itt határozatassék el. Addig azonban, míg a jelen törvényhozásnak roppant teendői miatt az ily, különben hasznát sehogys sem szenvedhető ügynek elintézésére időt nyerne, csak országos óhajást és haza iránti szent kötelességet teljesít miniszteriumunk, ha ezen életbevágó, igazságos és jogos ügyet miniszteri intézkedés folytán fogja rendbe szedni, bizton számítván törvényhozásunk részéről e tárgyat illetőlegesen indemnit billre!

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése márcz. 18-kán.

A képviselőház mai ülésében kihirdetett a kérvényi bizottság tagjai megválasztása végett történt szavazás eredménye.

Ivánka Imre a napi rendre térés előtt egy kérvényt nyújt be Duna-Pataj városa rsszéről az urbéri tartozások megváltása tárgyában és ezt a ház figyelmébe ajánlja.

Miletics Szvetozár indítványt tesz a ház asztalára a Magyarország és a háromgy királyság közti kiegyezkedésre vonatkozólag, melyben 1) a regnicolaris küldötségek munkálatait tárgyalás alá vétetni; 2) a miniszteriumot felszólítani kívánna, hogy ő Felségét kérje meg, miszerint az elnapolt horvát, slavon és dalmát országgyűlést ismét hívja össze a kiegyezkedés föltételének és koronázási hitlevélnek megállapítása végett; és 3) hogy a miniszterium eszközölje ki a hadkiegészítési pátensnek a háromgy királyságban is leendő felfüggesztését.

Szentkirályi Mór a végéből, hogy a naplóban nyoma legyen, óvast tesz a háromgy „királyság“ kifejezés ellen, melyet hazánk törvényei nem ismernek és e szerint diplomatiái kifejezés. — Mire vonatkozva Miletics kijelenti, hogy e kifejezés az ő magán véleménye.

Bónis Samu a ház szabályai szerint az indítvány kinyomtatását kéri elrendeltetni, mert hogy a ház az óvast magáévé tehesse, arra szükséges

annak megváltása is, ezt pedig az indítvány kinyomtatása nélkül, nem lehet tenni.

Mire a kinyomtatás elrendelése határozatba ment.

Ezután Károlyi Ede gróf is ad be indítványt arra nézve, hogy a miniszterium kéressék meg, egy vasut-hálózati tervezet beadására.

Felolvastatott ezután a napirend folytán a nagy-várad-kolozsvár-brassói vasut tárgyában beadott indítvány, melyet az azt aláírók nevében Kemény Gábor b. indokol és e tárgyban kérdést intéz a kormányhoz, hogy hajlandó-e erre nézve törvényjavaslatot benyújtani? — Mire a kormány részéről Mikó Imre gróf, közlekedési miniszter, igenlő választ adván, mind Kemény Gábor b., mind Károlyi Ede gr. indítványait visszavetették.

Ezután az állandó igazoló bizottság részéről Gajzágó Salamon egy véleményét terjeszt a ház elé, mely szerint a bizottság Gridi Pap Máté fogarasi képviselő megválasztását megsemmisíteni véli, melyet a ház is elfogad.

Végül pedig Kemény Gábor b. a kérvényi bizottság részéről tesz előterjesztéseket.

Levelezés.

Kolozsvár, március hó 1867. — Szép jellemmel bíró emberek azok, kik a magokra vállalt kötelességeknek pontos és erélyes teljesítéséből lelkiismeretét csinálnak, és már a kik rendes kötelességeiken túl is terjeszkedve, eszközlik a küző előmozdítását; azok a közbesülést, és kitüntetését még nagyobb mértékben érdemlik.

A kolozsvári ref. tanoda mostani igazgatótanára, Takács János ur, valamint kormányzó hivatalával járó feladatánál fogva a 653 ifjából és növendékekből álló tanuló között egyetértő, lelkes tanár-társainak segédmelekkel elegendő rendet és figyelmet tud tartatni a tanodában, szorgalmat kifejteni s tanítói szakmáját kimerítő, az ifjak által könnyen felfogható modorban tanítja, s ezen elősolt kötelességei a professor Takács idejét csaknem felemésszik; mindamellett, mint igazgató-tanár tapasztalva, hogy sok szegény tanuló ifju küszködik élete fentartatásával, s soknak még a mindennapi kenyere is hiányzik, s fött étkekből sokan hónapokig nem részesülnek. S ezen súlyos bajon segíteni törekedve, midőn a tanoda anyagi állása nem engedi, hogy az a végett tételt alapítványokból 2—2 cipőknál többet, s azt is csak kevés ifjakkal adhatja.

Professor Takács a vallásos és közjóért buzgó hazafiakat felszólította, a vagyonatlan és szűkölködő tanulók élelmére fordítandó adakozásra, s törekvéseinek lett is az a sikere, hogy azon adakozásokból, a közhírrétél szerint, 54 tanuló minden nap kap fött ételt, 73 tanuló pedig 1—1 fontnyi kenyert, 36 tanuló fél-fél fontnyit, s a szerint a professor Takács buzgósa a az adományok kiosztásával járó gond és fáradság nem kimélése mellett, összesen 163 tanuló segédmeletve, ugyanannyi tételt oly állapotba, hogy drága idejét egészen a tanulásra fordíthassa, s magát nemzete, hazája s az emberiség hasznos polgárjává formálhassa. Ezen nemes és erélyes eljárás általános helyeslést és köszönetet érdemel, s meg vagyok győződve, hogy azon köszönetem velem minden jó érzésű hazafi osztozik.

Adja Isten, hogy azon üdvös és nagyon cél-arányos segedelem forrása ne csak a kolozsvári ref. tanodában létezzék, hanem azon egyszerű mód más reászorult tanodákban is használtassék, s az által a szegénység miatt parlagban heverő szép talentumoknak a szellemi művelődésre út és mód nyitatódjék.

Küküllőmegye, március 5-kén, 1867. — Azon békés mozgalmak, melyek a megyei ébredező életnek első jeleit adják, mindenesetre méltók, hogy — mint a dermedt provisoriumból az alkotmányos életre kibontakozás csendes momentumai — hirlapjainkban feljegyeztessenek.

Megyénk főispánja távollétében, a demonstratiokat betöltő napiparancs, az igazgató főbíró által, szolgabírák útján azonnal kihirdetett ugyan, ámde felséges királyunk legmagasabb akaratának, a miniszterium kinevezésében történt nyilatkozása után, a csendes örömmnyilatkozatait, a később viszávont hadiparancs sem fojthatja el. Megyénk köztestületben álló, régi alkotmányos főbírája F. F. ur, kit 1861-ben, egy elmés pohárköszöntés, a nyugalmomba lépett tábornokhoz hasonlított, ki a harci riadóra, azonnal a csatatéren terem — feledve betegeskedését, mely az egész tél folytán agyban tartá — a legelső hirre kitzűz Gálfalván a nemzeti lobogót, rendre a szomszéd helységek tornyain, egyes házain is diszlott a háromszin. Majd a megye székhelyén előbb a lelkesebb polgárok, később a megyeháza (a főispán távollétében) engedély folytán tűzték ki a lobogókat. Végre a hálaadó isteni tisztelet megtartására, március 5-kére Gálfalvára hívott alkotmányos főbírák, hol a helyét hitlek egyházában szép számmal összegyűlt értelmiségnek tolmácsolta helybeli lelkes és nemzeti örömet. Ezt díszes ebéd, lelkes toasztok zárták be. Feltűnő volt, hogy a meghívott román testvérek közül egyetlenegy fogadta el a szives meghívást..

ezt legalább is nem lehet kecsegtető előjelnek venni, a jövőbeni szives egyetértésre nézve.

Egyébiránt adja Isten, hogy bekövetkezendő alkotmányos életünk, sem kicsinyes nemzetiségi féltékenykedések, sem boszús személyeskedések meg ne zavarják, s mindnyáján abban egyetértünk, hogy minden honfának kötelessége jelenben a miniszterium működését támogatni, s aprólékos érdekek miatt a „sikert“ semmi esetre nem kockáztatni. Ez most a legszebb hazafi erény, melyet méltán várhat minden fiától e régóta szenvedő hazára.

R. L.

Felső-Fehérmege, február 22-kén, 1867. — A felelős magyar miniszterium kinevezése, a mi már-már összetört kedélyünket sem hagyta érintetlenül, mintegy varázslásra minden arcon új öröm s lelkesedés vala észrevehető, még a velünk együtt lakó idegen nemzetiségek eddig félrevezetett népe is, ugy tetszik, kezd kiabrándulni családimaiból, sokan nem titkolhatván el a jelen változás feletti örömet, mit bizonyít az is, hogy gróf Andrássy Gyula miniszterelnöknek felkűldés végett készült megýnkben egy bizalmi felirat, s az aláírt nevek közt nem egy román és szász nevet találunk, a mi felett csak örömtünket fejezhetjük ki.

Felső-Fehéri.

Gyergyószék. Szárhegy, febr. 28. 1867. — A midőn e folyó hó 18-diki f. kir. leirat és kinevezések hozzánk is elhatottak, az öröm és lelkesedés általános lett.

E székben Gyergyó-Szent-Miklós volt az első, mely ünnepélyes örömet, világítás és a nemzeti lobogók kitzűzése által külsőleg is kitüntetni igyekezett, még utána Szárhegy községe tanusítá hasonlóképpen a közérzűletbeni szép részvétet. De a mi még eddig a reménynek, és az ebből sugárzó hitnek könnyen csalható kifolyása képpen látszék Erdély unioja, csak az erdélyi korlátnokság feloszlása által lett, ha nem is meglepő, de minden esetre óhajtra várt és csalhatlan valósággá, és így a ma már az egész székelyföldön újra lengő nemzeti lobogók e szabadság, jog és egyesülés diadalának jelvényeit is képezik.

Folyó hó 24-kén ez alkalomból a sz.-miklósi műkedvelők által műsorozatos élvezetes táncszertély rendeztetett, holott a dalárda bevezetéstől a Hymnuszt és Szózatot oly megragadó őszhangzattal s lelket emelő érzéssel dallá el, mely nem csak a hallgató publikumot fellelkesíté, de egyszersmind dicséretes tanuságát adá annak, hogy kitartás és összetartással a szép művészetek művelésében kisebb körökben is kielégítő eredményt mutathatni fel. Tegnapelőtt volt szerencsénk Csik-Gyergyó és Kászonszék közszeretben álló főkirálybíráját mlt. Mikó Antal urat körünkben üdvözölhetni, ki alkotmányos szabadságunk szellemi harcában, mint egyik előrs, a kijelölt helyet híven megtartotta, s bárha tiszta lelke s példabeszéddé vált szerénysége s hazaszeretete készíté őt, hogy az üdvözítő fény látása után nyugalomra hajoljon: általános óhajást fejezzék ki, midőn azt mondom: hogy legyen ő az ígért földjén nem csak Mózsese, de Jozsueje is a székely nemzetnek.

Jeleni körntja a főtiszt urnak a Szárhegy és Ditrő községeit érdeklí, melyek együtt a Gyergyó-Szent-Miklóson már megnyílt alreáltanoda részére 12 ezer frtnyi alapítványt szavaztak meg, s továbbá az eddig közösen használt borszéki jövedelemnek elkülönítését tárgyalják.

Az első a két ns. község méltánylandó áldozatkészségéről tanuskodik, míg a második jogos önértetét és kíváncsalmát hozza napfényre.

Végül nem leend felesleges az ezen becses lapok hirdetények rovatában közölt szárhegyi orvos állomási pályázatra a t. ifju orvosudor urakat sokszorosan figyelmeztetni, a határidő f. évi april 30-ra lévén kitzűve, mely által a kényelmes szabad szállás, kert és 600 frt biztosított évi fizetésen feljűl azon előnyben részesül, hogy mint szárhegyi orvos egyszersmind borszéki gyógyorvos is, melynek jövedelme e fixumot megkészszeresheti.

Baróti.

KÜLFÖLD.

ANGOLOSZÁG. Az angol lapok ezeket írják az Irlandban kitört feni forradalomról: „Bár a hatóságok a feniek szándokáról értesülve voltak, a kitzűrést meggátolni nem tudták. Hadseregünknek dublini osztálya egy a várostól mintegy öt angol mértföldnyire fekvő hegyen volt gyűlekezendő, melyről be lehet tekinteni Dublin és Meath megyék nagy részét. Egy 500 főnyi csapat, mely a lord Palmerston jószágain átvázott uton Tallaght hill (ez az említett hegy neve) felé tartott, lovasság által vétetett tűzbe, de ugy látszik, hogy eltévesztetett. Ugyanazon pont felé Crumlinon át mintegy 1000 ember vonult márcz. 5-ről 6-kára való éjjel. Két óra tájban a királyi hadak főparancsnoka Irlandban, lord Strathnairn, az 52-dik gyalogezred egy jelentékeny részével, néhány század lovassággal és egy fél ütég lovas tűzérséggel érkezett Crumlinbe és nyomban követte a fenieket. A tűzérseg a crumlini templom előtt állított fel; a lovassággal és gyalogsággal pedig Tallaght felé indult lord Strathnairn. Midőn azonban értesült, hogy a feniek magukat elsáncolni szándékoznak, visszaküldött a

tüzérségre s a kerület őrizete a rendőrségre hagyatott.

Corkból számos fiatal ember indult ki, kik egy elővárosban gyülekeztek s azután Middleton és Castlemartyr felé vonultak, az ottani rendőrök másokat megtámadták, de visszavertek. Több más rendőr és partóállomás elfoglaltatott s kiraboltatott vagy leégettett. Droghedában mintegy 1000 feni a vásártéren foglalt állást, de a rendőrség által elűzetett, (?) néhány sebesültet és számos foglyot vesztvén; itt sok fegyver és lőkézlet került a rendőrök kezébe, valamint számos palack görög-tűzzel. (1) E csapat általában igen jól fegyverezve, többnyire Minié-puskákkal, s egész katonai módon szervezve volt. A fenygetett helyekre azóta hadcsapatok küldettek, a fegyverkezletek biztos helyekre szállítottak és a vaspályák őrizetnek, mind a mellett nem lehetett meggátolni, hogy a nagy déli és nyugati vaspálya sinei felszedessenek, Knocklung a feniek kezébe került, de ugy látszik, hogy azóta a katonaság ismét visszafoglalta azt s a pályaközlekedés is helyreállított, ellenben a táviró sodronyok még sok helyen el vannak metszve. A nagyobb városok eddig esendések; vidéken, úgy látszik, még nincs helyreállítva a nyugalom.

FRANCIAORSZÁG. Páris a világtárlat előkészületei mellett főleg Girardin elíteltetése tartja izgalomban. Érdekesnek tartjuk az ő lapjának erre vonatkozó cikkét olvasóinkkal megismertetni. A „Liberté” így szól e tárgyról: „A párisi fenyítő törvényszék 6. dik kamarája kimondta az ítéletet. Azon számos cikkek szerzője, melyek 1848. oet. 29-től decz. 10-ig töle megjelentek, és melyek dacára 1851. jan. 9-kén Franciaországból száműzetett, ugyanazon határozat által, melynélfogva Changarnier, Lamoriciere, Bedeau, Leflo, Laidet s a nemzeti gyűlés több tagjai száműzetettek, kik pedig az esküvel megerősített alkotmány szerint mind bántatlanok lettek volna; az egykori népképviselő, ki 1851. decz. 2-kán egy éj alatt megraboltatott méltó helyétől, melyen bántatlanságát védhette volna a „Liberté” főszerkesztője. „Jobb jövőnk felélt 1867. márcz. 1-jén megjelent cikkéről, mely válasz volt az államminiszter beszédére — Girardin Emil, III. Napoleon kormánya alatt 5000 frk. pénzbírsággal büntetett. Az elítelt azonnal felebezte perét; de a főtörvényszék előtt nem fogja önmagát védeni, mert azon mérsékelt, melyet mutatott, nem volt méltányolva. — Azon üldözés, melynek áldozatává lettem — mondja Girardin — az 1848. aug. 11-kén hozott 4-dik határozat gyakorlata miatt, mely határozatnál fogva büntetlenül mondhattam 1851-dik májusban, hogy azon kormányforma, melyet Franciaország képviselői közválasztás útján huszonhét szer megerősítettek — gaz módon (filonté) eloroztatott; ezen határozat, mely a vitaközös-jogot s a végrehajtott hatalom és miniszterei intézkedésének megítélési jogát világosan elismeri, kifejezi, proclamálja — azon üldözés és elítéltetésem kényszerítnek, hogy ezen... császári kormány rendszeres ellenesei közé sorakozzam — erőszakosan kényszerítnek, hogy új álláspontot foglaljak. Ezen új állásponton lehetlenné válik fenntartanom azon barátságokat és összeköttetéseket, melyeket több mint 20 év óta ápoltam, s melyek véleményemet bár meg nem változtattak, de akaratom ellen is mérsékelték. Bármily fájdalom legyen e szakadás, még sem habozhatom, hogy válaszsak egy fájdalommal telt és egy hamis állás közt, melynek mindinkább el kell fordulnia azon eseményfejlődések által, melyeket kiszámítottam és várok. A sérelem, melyet szenvedtem, oly nemű, mely felelőssé tehet, hogy viszonyaim büntetése ne tegyenek — minélfogva az „amputatio” szükségessé vált.”

Franciaország és Oroszország keleti politikája iránt, a kölni lap levelezője jól értesült forrásból következőket hallja: „Franciaország azon hatalom, mely Kréta sziget bekebelezését Görögországba leginkább követeli. A szentpétervári kabinet, melylyel az itteni kormány javaslatát közölte, még nem adott feleletet. Eddig Oroszország tudatta, hogy nézete szerint, az összes keresztény lakosságnak nyújtott általános biztosítékok s az igért reformok lelkiismeretes keresztvitele többet érne, mintsem a portától kietőszakolt egyes területi átengedések. A francia kormány azonban nem tágit fáradozásában, hogy megnyerje Oroszországot egy külön egyetértésre Franciaországgal a keleti kérdésben, mindazáltal több oldalról kételkednek, hogy ez iparkodásnak sikere leend. Ausztriáról, néhány nap óta rosz hangulattal nyilatkoznak. Ugy látszik, hogy Beust úr többet követel, mint a mennyit itt részére engedmenyezni akarnak.”

OLASZORSZÁG. A „Köln. Ztg.” florenzi tudósítása szerint Humbert herceg európai utazását Párisban fogja megkezdeni, hogy a kiállítás megnyitására jelen legyen. Nigrától ide érkezett jelentés folytat az utazási terv megváltoztatott. Az olasz követ t. i. azt jelentette, hogy az uralkodó családok hercegei csak június végével fognak oda érkezni és a július 1-én véghemenő díjostáson lesznek jelen. A császár kívánta úgy. Humbert hg és Menabrea tk e szerint előbb Berlinbe mennek, azután Sz. Pétervárra és csak később Bécsbe, hol a hg jövődéből arájának fog bemutatni.

TÖRÖKORSZÁG-ból írják a „A. Allg. Ztg.”-nak: „Belgrád és Sarajewoból érkezett tudósítások

szerint az izgalom Szerbiában és Boszniában igen nagy, és kivált Szerbiában azon föltételeket, melyeknek árán a porta ronsolt várát át akarja engedni, kihívásnak és gúnynak veszik. Elkeseredés és harcedvvel lelkesíti tehát a szerbeket, és kérdéses, vajon az orosz konzul intései elegendők lesznek-e arra, hogy a tervezett betöréstől Boszniába őket visszatartsa. — A bosnyák hadjárat terv kész és a szerb nemzeti katonaság (narodna vojka) a bosnyák határok felé indul. Ily körülmények közt természetesen Oroszország is fegyverkezik.”

SZERBIA. A „D. A. Ztg.” belgrádi levelezője írja: „Épp most érkezett ide Ristits miniszterelnöklünknek (kaputehaja) egy távirata Konstantinápolyból, melyben jelenti: „A porta Szerbiának összes várát elfogadható föltételek alatt feladja. Az erre vonatkozó felelet a föltételekkel együtt úttban van Konstantinápolyból Belgrádba. — E fogalom „elfogadható” igen tág értelmű. Kormányunk ismételt kijelentette Konstantinápolyban, hogy a várakadásban nem fogad el semmi föltételeket. Kormányunk azonban az említett sürgöny megérkezéével mindjárt kérdést tett a török várparancsnoknál, vajon kapott táviratot, mely a szóban forgó föltételeket megállapítja. Midőn látta, hogy kormányunk tud arról, hogy ő is kapott sürgönyt, körülbelül következő feleletet adta: A szerb területtel szemlegesíteni kell, hogy idegen hatalom ne állíthasson fel itt katonai erőt, hadsereget pedig rajta keresztül ne vezethesse. A szerb kormányunk továbbá a várakat elhagyandó törököknek elégséges kárpótlást kell nyújtania, az ott visszamaradt ingatlanokért. Én azt hiszem, hogy kormányunk ezen föltételeket nem fogja elfogadni, és pedig itteni magas rangú hivatali egyének nyilatkozata alapján. Leginkább a szerb terület semlegesítését fogják visszautasítani, mert ezzel az itteni kormány kizárná az orosz segítyt és a sz. pétervári kormány határozatainak vágna elébe. Oroszország, a Törökország ellen indított háboru esetén, az itt adott biztosítások szerint okvetlen fog Szerbiának segítségére sietni, és e célból már 60,000 ember áll a Pruthnál készen.”

OROSZORSZÁG. Sz. Pétervár. A „Schles. Ztg.”-nak írják: „Beszélük, hogy azon esetben, ha a körülmények Délre egy nagyobb, bár talán csupán figyelő vagy éppen megszálló hadtestet Konstantin Nikolajevics nagybg parancsa alá fogna állítani. Mennyiben igaz e közbeszéd, nem tudjuk; a harcsonomas párt azonban, mely napról napra növekedik, ezt igen jó előjelnek tekinti valamely hagyományos jóslat beteljesedésére. Ezen jóslat szerint ugyanis Zsófia mecsete tetéjére, a félhold helyére a kettős keresztet egy Konstantin fogja feltenni. A jóslat szavai a vezérségre jelölt herceggel s a Kelet jelenlegi bonyodalmaival összhangzásba hozatván a közizgatottságot, s a harcvágyat még inkább fokozzák. — Sok előkelő fiatal nyilvántotta azon szándokát, hogy Görögországba menjen hitsorsosai felszabadításáért harcolandó, de e szándok kivételében a kormány által megakadályoztatott. Ezáltal és azon fogás által, miszerint a csatázó görögök számára gyűjtögetett pénzesegélyek a nyilvánosság teréről mindinkább magánkörökbe szoríttatnak, el akarják kerülni a görög felkelés iránti hivatalos kedvezést, s talán célzt is érnek. De nem tagadhatják azt, hogy a Törökország ellen indított háborura egész Oroszország minden pillanatban készen van — s hogy ehhez már nem kell több izgató szer.”

Sz. Pétervár, márcz. 14. A mai „Journal de St. Petersburg” az orosz kabinet 80 sürgönyét teszi közzé, melyek 1860-tól 1861-ig terjednek s a keleti kérdésben külföldi képviselőihez intéztettek. Ezekben a jelen események előrelátása, valamint azon óhaj fejeztetik ki, hogy azoknak eleje vétesék és a nagyhatalmakkal egyesülten a keleti kérdés szabályozassák, miszerint az európai békét fenyegető veszélyek elháríttassanak.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Ö Felsége Buda-Pesten mulatása csak rövid ideig fog tartani.

— Márczius tizenötödikén nagyszertű fáklyás menet volt Buda-Pesten. A menet hét és fél óraker este vonult fel a városháztérrel a budai várba, s több mint háromezer fáklya borítá fényűzőbe az utcákat, miattl három katonai banda zenéje s riadó „eljen”-ek tölték be a levegőt. Fenn Budán a királyi lak előtt megállapodva, a testvérvárosok összes dalárdáinak erőteljes dallamai megzendültek, s midőn a király megjelent, az örömrivalgások tetőpontjukat érték.

— Az első magyar miniszteri tanács Ö Felsége elnöke alatt e hó 17-kén tartott a budai várpalotában; hogy fontos tárgyakkal foglalkoztak, mutatja az, hogy 3 és fél óra hosszat tartott.

— Ugyanez este (17-kén) a színházban is megjelent Ö Felsége, Ilkát adták, s midőn a darabban a magyar királyt elttették, a közönség is zajosan viszhangoztatta.

— Beust, Becke, Wüllersdorff miniszterek és Schaeffer rendőrm. osztályfőnök 18-án Pestre érkeztek, résztveendők a nagy minisztertanácsban Budán.

— Szombathely város polgárai Horváth Boldizsár igazságügyi miniszterre való kinevezetésének emlékére, egy 1000 forintos ösztöndíjt ala-

pitottak a város pénztárából, mit még magán adakozásokkal fognak növelni. Ugyan egy 7-kén tartott gyűlésben üdvözlő feliratot határoztak intézni Horváth Boldizsárhoz, ki e város szülöttje, s ki e várost három országgyűlésen képviselte; ezen üdvözlő felirat díszes album alakban lesz kiállítva, Szombathelyi piacra és a miniszter szállóházának fényképevel díszítve.

* Az „1848” című lap után a multkor közlök azon tudósítást, mely értesít, hogy a maros-széki föltéttséget illetőleg, kiknek személye hozatik ottani körökben combinatióba. Most egy újabb távirati értesítés újabb combinatiót közöl, mely szerint ottan a föltéttségre inkább Tolnay Gábort vagy Tisza Lászlót jelöli a közbeszéd, s imé, éppen most kevéssel lapunk bezárta előtt veszszűk levelezőnk tudósítását, melyben Nagy Samu illetékessége hangsúlyoztatik, ki levelező szerint már 1861-ben meg volt kínálva a föltéttséggel, de nem fogadta el. Valamint minden megjegyzés nélkül vettük át multkor az illető hirt, egy ez alkalommal is tartózkodunk minden beavatkozástól, annyival inkább, mivel mind tisztelőre méltó hazafiakról van szó.

— M. Várárhely bűségi feliratát Ö Felségehez, s üdvözlő bizalmi iratát gróf Andrássy miniszterelnökhez f. hó 17-kén nyújtották át azon város érdemes képviselői Dózsa Elek és Dózsa Dániel a miniszterelnöknek, s ugyanazon nap nyújtotta át Gy. Fehérvár derék képviselője báró Kemény Gábor ezen város feliratait Deáknak és a miniszterelnöknek.

* Udvarhelyszéki hangok czim alatt emelkedett szellemi és szabatos költemény küldetett be hozzánk, melyben a magyar felelős miniszterium kinevezésének örömtünnepe énekelte meg. Mielőbb közölni fogjuk.

* Maros-Ujvárról, e legnevezetesebb sóbánya telepünkről, igen szép érzelmi levelet kaptunk; de kérnők az érdemes tudósítót, sziveskedjék egész objectivitással leírni genesisét, ama bizonyos „haszontalan földhordás”-nak, mely hazai kincstárunknak tetemes kárára van, s mely így lévén a dolog, örvendünk, ha a felelős kormány hírének csak szelire is fenakadt; ugy szintén kérjük felvilágosítani a királyi sóőrlo-malom szulfetelésének okai iránt, s minő befolyásnak tulajdonítandó, hogy e helyett ott az ugynevezett Grün-féle sóőrlo-malom állítottatott fel, mely tudósító szerint kincstárunk nagy kárára szünetelteti amazt, s melyre nézve azt mondja, hogy minden eddigi szokás ellenére árverés nélkül, csak kéz alatt adatott ki igen magas áron. Röviden és egész objectivitással kérünk az effélékről felvilágosítást, mert csak ily alakban irt tudósítások tehetik könnyűvé az óhajtott hatást.

* Kővárvidékéről értesítenek, hogy az ottani főügyész és aljegyző felhívást intézett egy értekezlet megtartása érdekében, hogy — ugymond — hazánk alkotmánya helyreállítván, a vidék magatartása iránt állapodjanak meg. A végén ki-sült, hogy csak a volt a cél, miszerint határozzanak feliratot, hogy a miniszterium nevezze ki újból a jelenlegi főkapitányt. A románok kézalatt értesítetvén a valódi célról nagy számmal jelentek meg, s erőszakos enuntatio, zajgás stb. közt folyt a „barátságos értekezlet.” Az ottani románok szabadelvűségét jellemzi, hogy a kik magyarul kezdtek beszélni, lezajongták, követelve, hogy román nyelven beszéljenek, s aztán beszélnek a nyelvszabadság nevében, mikor még a municipium körében se akarják tisztelni azt. De legyünk türelmekkel, majd megtisztul az alkotmányos légkör, s a nép tán hamarabb, mint hinnők, tisztába jövend a jobb fogalmakkal.

— Szamosujvárról írják nekünk: A napokban a sörházban egy társaság összegyűlvén, a románok elttették a magyar miniszteriumot, először is Marosán ur emelt poharat, mondván, hogy ha így halad a magyar miniszterium, mint megkezdette, hogy a románok jogait megadja, egy a román nemzet lesz a magyar nemzetnek legjobb testvére, e lelkes beszéd szólni nem akará éljenzésekkel fogadtatott, utána Muntyán Ágoston ur emelt poharat, mondván, hogy Krisztus azt mondta: hogy egy megtértnk jobban kell örvendeni, mint kilenczvenkilenz igaz úton járóknak, s éltetvén ő is a magyar miniszteriumot, élénk testvérítélési szellem fejlődött ki a társaságban. Éljenek e derék románok! — Városunkban egy borzasztó gyilkosságot követett el egy fegyintézetű ör, megölvén két gyereket, s azután önmagát végezte ki; gyilkosságának oka, mint mondják, desperatióból eredt, mert tudóvészben szenvedett, s nem akarta gyermekeit árván hagyni, s így vetemedett e borzasztó tette.

A. — B. * Dobokamegyéből M. Derzséről vett értesítés ugyesen van írva, de legyen szabad azt ez uttal mellőzni. Okaink vannak óvakodni kiadásától; reméljük azonban, hogy továbbra is megtisztel bizalmával annak írója.

* Fogaraszvidéki t. levelezőnk szerint azon törvényhatóságban a legzilahabb társadalmi viszonyok fejlődtek ki az ottani román burocracia befolyása alatt, s ha valahol, ugy ezt bizonyára a provisorium a legsütetebb emlékeket hagyja maga után. Levelező adatokat közöl, melyeket bizonyára akármikor bebizonyítani is tud, nyomtatékosan kijelentve, hogyha a sajtó tért nem nyit e sérelmek

elmondására, komolyabb következményektől tart-hatni. Megfontolván tehát a dolgot, közlünk egyet-mást. Azon törvényhatóság feje „osztrák lovag s volt reihersath Puscaru ur, nemcsak, hogy nem tudott a pártok felett állani, hanem kikelve főkapitányi székből, leszállott a legsajnálattaméltóbb erőszakokzodások által szított pártkülzdelmek akná-jára” stb. várják „más főkapitány kinevezését, ki ama vidéket a kövárokozás és törvényesség szellemében kormányozza, s határozottan véget ves-sen a visszaéléseknek” stb. stb. „Számátlan sérelem felterjesztetett a főkormánysszékhöz 1866-ban a hurezi, venicei, sárkányi stb. személy; s vagyon-biztonsági bántalmakért, s továbbá nyilvánosságra hozatott, hogy Mohann szolgabíró a sárkányi képviselőválasztás alkalmával egyik ellenvéleményű választó ablakán, mint „rendfentartó szolgabíró” személyesen belélt stb. s maig is szolgabíró kö-zobotrányra, a főkormánysszéktől még mind várják a sérelmek orvoslását.” Továbbá: „a Fogarason állomásozó es. kir. pénzügyi osztály tagjai pol-gári ruhába átlötözve sub tituló dohányszeresés a lakokba rontanak stb. így a napokban is oláh-falusi mezbe átlötözött négy es. pénzügyőr a városi főbb utca közepén, közel a laktanyához, esteli 8—9 óra közt megrohanya egy városi polgárt, csep-lőrudakkal leverték, s még négy pénzügyőr előro-hanya a szerencsétlent össze (s nem éppen agyon-) verték, tárczáját 70 frittal elvették, s csak akkor osontak a laktanyába, mikor a szomszédok elősi-ettek a zajra, kik a levertet ott kapták az utczán verében heverve összehasogatott ruhákkal. A viza-gálat e miatt foly, de a burocracia befolyása alatt alig várható elégtétel.” Levelező szerint „egy Pus-caru nevű ottani egyén rég el van ítélve gyilk-lásért Szamosujvárra, s szabadon jár hatalmas ro-kona pártfogása alatt” stb. Legyen elég ennyinek közlése.

* Szilágy-Somlyóról az ottani lelkes al-kothmányunnepeiről szóló tudósítást vettük. A di-szesen világított város utczáin fáklyaszene stb. volt s a menet végül Krasznamegye derék főispánja gróf Bánffy Béla laka elibe vonult, kinek ez alka-lommal tartott beszéde szintén beküldetett. Jövő számunkban közöljük.

* A Somkúti „alkotmányos conferen-tia”-ról, mit Buttyán főügyész s Drágus Pál al-jegyző rendezett nem annyira alkotmányos célból, mint inkább azért, hogy a mostani kővárvidéki provis. főkapitány újból kinevezetése mellett tün-tesseken, a „Concordia”-ban is határozottan rosza-ló felszólalás jelent meg. Ama lap szerint „részeg emberek összecsesdítése” mellett kívántak demon-strálni stb.

— A budai főhadparancsnoksághoz néhány nap óta N. Váradról s más vidéki városok-ból, melyekben helyőrségek vannak, abbeli jelen-tések érkeznek, hogy a es. k. sással ellátott czi-mereket minden feltűnés nélkül eltávolították. Ná-lunk Buda-Pesten még több helyen díszlenek a fa-lakon és házakuk felett! — jegyzi meg az „1848.” S ezt mi is elmondhatjuk Kolozsvárról.

— Kenézi Pál úr Nagy-Váradon követ-kező chronosticon irt, s küldött be szerkesztőse-günkhez közlés végett:

A magyar miniszterium 1867-ben.

Eg! Világosság, törvény s igazságot Igazság Fénylik napjaidon, szép Csillagszínbe Magyarhon!

— Szombaton, márczius 24-kén Ujházi Ede javára adatik „Lincoln Ábrahám meggyilkoltatása.” Történeti korrajz.

— Nyilatkozat. Tudomásomra jöven, hogy vannak, kik a „Kolozsvári Közlöny” 31. számában a „különlélék” rovatában „közvélemény nevében” fenhangan irtnak jelölt, s azért nem adhatott cik-keket nekem tulajdonítják — ki kell jelentenem, hogy én ezt, a ki fenhangan legegyszerűbb polgártársam irányában sem szoktam szólni és írni — egyáltalá-ban nem irtam. Jól ismervén a parlamenti kormány-forma szerkezetét: miszerint a miniszterium az or-szágyűlésnek felelős; és hogy a közvéleménynek lehet ugyan és kell is sajátban nyilatkoznia egye-sek által, de ezeknek nem a „közvélemény nevé-ben”, melynek a kormány irányában törvényes bizománya az országgyűlés; hogy továbbá a kor-mány a sajátban tett nyilatkozatokat is értékőkhöz képest tekintetbe kell hogy vegye, de az interpel-latio joga az országgyűlést illeti; „a közvélemény nevében” irt és fenhangan tartott cikkek saját néz-pontommal sem egyezik meg. Nem tudhatom, hogy a t. szerkesztőséghez névtelenül küldetett-e be? De a t. szerkesztőség előtt tudva van, hogy a mikor valamit írok, nincs okom nevemet elhallgatni. Torda, márcz. 17. 1867. Szabó Lajos. — Midőn t. munkatársunk ezen nyilatkozatát kiadjuk, alig szükség megjegyezünk, hogy illető megjegyzésünk nem reá vonatkozhatott, kinek ma is egy cikkét közöljük, s kinek még soha egy cikkét se mel-lőztük.

— (Necrolog.) Tanár bölöni Mikó Ferencz a maga s gyermekei: Miklós, Rózián, ennek férje, jogakadémia tanár, hilibi Haller Károly s kis leá-nyuk: Irma — Imre, Klára s gyámolt Ajtai Ferencz nevében mély fájdalommal jelenti, hogy tisztelve szeretett napja, az illetők nagyanyja, ős-anya s gyámola néhai unitárius püspök Székely Miklós özvegye N. Ajtai Kovács Borbála élete 68-ik, özvegyése 23-ik évében f. hó 17-én d. u. 3 óraker nyolcz napig tartott tudógyuladásban meghalt. Az

idvezülhet ritka szívósága, mivel lelke, vallásos mely érintette s ezeken alapuló példányoszerű női jelleme tiszteltté s becsültté tették e városban, s e városban kívül számos ismerősi előtt, úgy, hogy miután a hasonlókat a családi életből naponta apadni látjuk, elvesztése méltán nevezhető társadalmunk közvesztésének; a vesztésé fájdalmából azonban ismerői, közelebbi s távolabbi rokoni után mégis a legnagyobb rész a kesergő családnak jutott, melyben tizenegy év óta az édes-anya helyét egész önodadással töltötte be, melynek eddig öröme, megbecsülhetetlen drága kincse, legkedvesebb kora-ja vala — s most... elfelejtetetlen s emlékében is áldott halottja. Béke poraira! Földi része f. hó 19-én d. u. 4 órakor fog sétatér-utca 16. sz. alatti lakásáról koporsója mellett tartandó könnyűség után a köztemetőbe kikisérteni, s ott néhai férje porai mellé elhelyeztetni. Kolozsvárt, márcz. 17-én, 1867.

— Kossuth-bankó. Az újonnan megindult a figyelmes szerkesztett „Hetí Posta” írja: A Kossuth-bankokra nézve több levélben intézték hoz- zánk azt a kérdést, hogy a kinek birtokában még vannak ilyenek — már pedig sokaknak vannak — hát már most azokkal, t. i. a magyar bankjegyek- kel mi lesz? Erre mi csak azt válaszolhatjuk, hogy mi biz azokat ezutánra is szépen eltehetjük emlé- kül; mert nem hiszszük, miként a magyar pénzügy- miniszter képes volna azokat beváltani. Minthogy a magyar bankjegyek értékelenségét az osztrák kormány régen kimondta, s mivel millió meg millió tulajdonosnak bankjegyeit elégették: most tehát csak azok megrövidítésével lehetne a még meglevő- ket forgalomba levő pénzzel beváltani, a kiknek már nincs ilyen bankjegyük, mert pénzügyminisz- terünk csak azzal a pénzzel rendelkezhetik, melyet mindenféle adó alakjában mi — tehát a Kossuth- bankóktalanok — is fizetünk.

— A miniszteriumok czimerej elké- szültek. A czimerek a kerek paizsra festett nemzeti színű koronás ország-czimerből állanak, mely alatt piros betűkkel van félkörben e felirat: „Magyar kir. orsz. — miniszterium.” A három gondo- latjel helyén az illető miniszterium megnevezése áll. A czimereket most tűzik fel az illető épülete- ken. (1848.)

— Ifj. Csáthy Károly, kiadó könyvtár- Debreczenben egy igen becses munkát ad ki, s az előf. felhívást kibocsátja. Ez Lewes Gy. H. „Köz- élettan” című híres munkája, mely az emberi és állati élet eddig megfigyelt títakát a szakkép- zettséggel, nélkülül mivel községnek is hozzáférhetővé

teszi. Három nagy kötetből fog állani, számos metsz- vénnyel. Előfizetheti 7 fttal f. é. ápril végéig.

— Csáthagi Brassóban szerény előf. fel- hívást bocsát ki „Ifjúkori költeményei”-re. Előf. 1 fttal ápril 15-dikéig.

— Megjelent Stein János kiadásában: „Egy falat kenyér története. Levelek az ember életéről. Mindkét nembeli növendékek szá- mára. Macé J. nyomán dolgozta Szász Domokos.” 8-adrét 192 lap. Ára 1 ftt. Minden tekintetben, egészben úgy, mint egyes részeiben a legszigorubb neveléstani igényeknek s követeléseknek is me- gfelelő könyv. Mily ritka jelenség ez a növendék világ oktatására és mulattatására felemelkedett lé- lekekkel s bámulandó tapintattal írt irodalmi termék még a fenne említett eredeti író hazájában, Francia- országban is képzelhetni abból, hogy először 1865- ben jelen meg, e rövid idő alatt már 19-ik kia- dást ért meg Párisban s több nyelvekre le- fordították vagy átdolgozták. Szász Domokos e nagy- és örökbecsű, tanulságos és kedves olvas- mány áttűtetésével, jeles átdolgozásával s vállalkozó kiadónk kiadásával vezetés szolgálatot tettek kü- lönső jó, remek növendék-olvasmány dolgában gazdagnak éppen nem mondható irodalmunknak. Melegen ajánljuk az illetők figyelmébe.

— Beküldetett szerkesztőségünkhez: „Das Prozessrecht der Siebenbürger Ungarn und Sekler”, in Systematischen Grundrisse, von F. Schuller Libloy, o. ö. Professor an der k. k. Rechtsakademie zu Hermannstadt. Hermannstadt, 1867. Ára 1 ftt.

— A „György deák könyvtára” első füzetét is vettük. Verses Krónikák ezek ország- világ dolgairól. Adja az 1848-diki törvényeket ver- sekben. Nem valami közönséges ponyvairodalmi gyártmány. Ajánljuk terjesztését a nép körében. Egy füzet ára csak 10 kr.

KÖZGAZDASÁG.

Köröszt-martoni magtár.

Már 18 év folya le mialatt minden idegen, s előttünk ismeretlen, minden nap változókény rend- szer igazgatása sajtolt. Zsebünkben e rendszerek utolsó fillérünket felkeresték; de nemzetünk sorsáról mégsem feledkeztünk meg, hová szövevényünk készített magyar öltönyünk zsebébe megmaradt utolsó pén- zünket fordítottuk élelem nélkül rimánkodó szegény családok felségelésére.

Igy jött, s alakult meg K.-Szt-Márton köz- ség kebelében magyarhoni testvéreink által a vízkáro-

sultak felségelésére könyvrodományon az 1864-ik évben.

Ezen adomány 80 o. é. ftt volt kiosztandó egyes embereknek, s minthogy az irt összeg ará- nyosan a károsultak közt kiosztva nagyon kevés felségelés leandott, határozottat s egyhangulag el is fogadtatt, hogy a fennirt 80 o. é. ftt fordítás- sák magtára, a mely „köz- ség magtár czime alatt alakuljon.

A fennirt 80 o. é. fttal az 1865-dik évben vásároltatott is 100 véka törökbuza.

A 100 véka ugyanazon évben kiadott, min- den véka után félvékát számítva, bejött összesen 150 véka.

1866-dik évben a 150 véka újból kiadva, véka után félvékát számítva, bejött mindössze 225 véka.

A mely 225 véka gabona képezi a Körös- Szt-Márton köz- ség-magtár jelenlegi állását.

Köröszt-Márton, (Küküllőmegye) febr. 1867.

Székely István,
magtár-kezelő.

Kimutatás a dézsi kisegítő pénztáregylet 1867. január havi forgalmáról.

Készpénz jött által 1866 ról	569 ftt 45 kr o. é.
Január havi bevétel	1,864 „ 50 „ „
Váltó forgalom utján bevétel	5,710 „ 80 „ „
Összes bevét 1867. jan. hav.	8,144 ftt 25 kr „
Összes kiadás	7,926 ftt 36 kr „

Marad a pénztárban febr. hóra 217 ftt 89 kr „

Az egyet tagjainak száma 228.

Kovács Sámuel, Turbucz Ferencz,
igazgató, könyvvezető.

Kovrig Ferencz, pénztárnok.

— A „Gazdasági Lapok”-ban olvassuk: „A marhavész ellen a legerélyesebben fell kell lépni, ha csak azt nem akarjuk, hogy a marha-állomány aggasztó apadása mellett, kivételi kereskedésünkön ejtett veszteség által is érezhető csapást ne szen- vedjünk; ugyanis valamint Erdély keleti határa ke- ményen elzárja magát a Moldvában uralkodó marha- vész elől, úgy Poroszország is kevesli a Magyar- ország ellenében eddig tett ebbeli intézkedéseit. Porosz- és Szászország már eltöltötték a magyar marháknak határunkon behajtását. Marháinknak Dél- Németország felé kellett tehát menni, hogy Brema, Hamburgba jussanak. Amde Poroszország azzal fe- nyegedezik, hogy elzárja magát Bajorország felől is, s Bajorország ez esetben nyilván kényszerítve lesz, szintén betiltani a magyar marha bevitelét.

Ezek oly jelenségek, melyek a legkomolyabban in- tenek bennünket a legszigorubb vigyázatra, s a szerencsétlenség esetében a legerélyesebb cselek- vésre! Talpon legyünk!”

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Mártius 20-kán: 5% Metaliques 100 ftt 59.20. 5% Nemzeti kölesön 100 ftt 70.20. Kamat 62.30. 1860. Kölesön 85.30. Bankrészevény 75. —. Hitel- intézeti részevény 200 ftt 183.50. London 10 ft st. 100 ftt 23 1/4. kr 129.25. Ezüst 126.50. Cs. királyi arany 6.09.

Mártius 16-kán: Földterhermentesi kötvény Ma- gyarországi 71.50. Erdélyi 68.25.

— A kolozsvári Redouté” című czikke 2-dik hasábjá vé- géről „igazítván a”-tól két sor a vajda-hunyadi levél 2-dik hasábjá tetéjére ment át tévedésből, mi mindkét czikkre érte- lemzavarólag hatván, körük ez értelemben kiigazítani. Ugyan- ezen Tárca-czikk 3-dik hasábján felülről számított 14-dik sor- ban kettőzött helyett „kettő között” olvasandó.

UJ POSTA.

— Egy londoni mart. 15-éről keltezett távirat szerint, Derby lord az angol felsőházban tudatta: Törökország kiüritendi Belgrád várát, a nélkül, hogy az leromboltatnék. A török zászló, mint a szultán souzeranitásának jelvénye feltűzve marad, de szerb őrség vonul be a várba. Szerbia ezután is fizeti a 400,000 tallér évi adót. Törökország ha- ladékátlanul végrehajtja a keresztényeknek ígért reformokat; az államtanácsnak három keresztény tagja lesz. Musztafa pasa nyilatkozványt nyújtott be, az alkotmányos rendszer behozatala ér- dekében, s előterjeszté az fiah török párt által ki- dolgozott alkotmánytervezetet.

— Az „Ag. Hav” szerint, Angol- és Francia- ország egyetértének arra nézve, hogy Törökország- ban minden intervenciót megtagadják; a szultánt alattvalói ellen nem támogatják, de minden kül megátadás ellen védelmezik.

— Berlin, mart. 18. Az északi parlament- ben a lengyel követek óvást tesznek a hajdani lengyel területre szedeknek az északi szövetségbe való bekebelezése ellen. Hasonlólag tiltakoztak a dán érzelmű követek Észak-Schleswiget illetőleg.

— Bécs, mart. 18. Ausztria felmondotta Poroszországnak a német-ausztriai pénzláb egyez- ményt.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

Idézés.

Ismeretlen tartózkodású Kuszós Ágnes, Krasznármegye polgári törvényszéke részéről értesítettik, hogy Sándor Pál krasznai lakos, ellene perújítási kérelmet ad- ván be, midőn hol tartózkodásának nem tudása miatt személyesen meg nem idéztet- hetnék, a kérelmes kéréséhez képest ügyvéd Kis Bálint ur személyében eseti gondnok rendeltetett; s a tárgyalásra újabb határidőül folyó 1867-ik évi április 8-ik napja d. é. 9 óra tűzött ki.

Figyelemztetik ennél fogva, hogy a kitűzött tárgyalásra személyesen, vagy meg- bizottja által annál bizonyosabban megjelenjen; mivel különben a kitűzött időbeni tárgyalás, a hivatalból kirendelt eseti gondnokkal fog megtartatni.

Kelt Krasznármegyeének Sz. Somlyón 1867 február hó 14-én tartott polgári tör- vényszék üléséből.

MÁRKUS ISTVÁN, törvényszéki elnök.
Viski János, törvényszéki jegyző.

NEM HIVATALOS.

AZ AUSZTRIAI GRESHAM

élet- és járadék biztosító társaság

ajánlja magát az élet-biztosítás minden ágára a legelőnyösebb feltételek mellett és a tisztá nyereség

80 százalékat osztja ki,

mi a biztosítóknak az ügynőkség által közhírre fog tétetni.

Sorozatokot, díjszabályzatot, valamint minden kívánt felvilágosítást ad Bécs- ben az igazgatóság: város Tuchlauben Nro 11; vidéken a megbízottak és ügynők.

Magbízottak Magyar-Horvátország és Erdélyre nézve: Altmann testvérek Pesten: Deák utca (nagyhid) Nro 10. Szebenben: Schmiedicke Augustzt könyvtár. Kolozsvárt: Szilly Alajos bel-magyarutca 319.

Nélkülözhetlen a tisztelt nő-világnak!

Uj angol szabadékozott kézi varrógépek.

Ára: készültéssel 40 ftt, berendezett borszekrényvel 50 ftt.

Alólított gyári raktár bátorodik a tisztelt nő közönséget az ő szabadé- kozott, magában Angol- és Franciaországban általánosan megkedvelt „uj”-angol szabadékozott — kézi varrógépeire” figyelmeztetni. E gépek egy a legszebb tűző mint láncszeműltést jól és kitartóan varrják, beszőgő és egyéb készletekkel vannak ellátva, minden varrómunkára, sőt magára a legfinomabb tűzésekre használhatók, és Ausztriában, valamint Magyarországon, dicsekedés nélkül, elismert használhatósága és díszes, csinos kiállításánál fogva magában a leg- magasb női körökben is felvételre érdemesített.

Egy ilyen gép ő csász. fensége Gizella főhercegnő birtokában is van, és az utolsó gazdasági kiállításán e gép nagy jutalomérmet kapott.

Elfogadok 5 évi teljes jótállást gépeimre nézve, és kívánatra kész vagyok nemesi és polgári házakból kapott bizonyítványokat elküldeni, melyek évek óta gépeimet a legnagyobb meglepéssel használják és valódi használhatóságról a legjobb fogják mondani. Még csak azt említem meg, hogy ezen kis csinos gépeket minden asztalhoz csavarhatni és a fentebbi szekrényben kényelmesen utazásra is elvihetni.

Gyári raktár: KAUSCH H.-nál, Bécsben.

Wieden, Kettenbrückgasse Nr. 1.

Videki megrendelések a pénz beküldése vagy utánvétellel azonnal és pontosan teljesítenek.

LEGKITÜNBŐ SZÉPÍTŐ-SZEREK!

Pártfogolva császári, királyi és hercegi udvaroknál!

Kittintetve szabadalmak, szabad-levelek és érmek által!

Dr. BÉRINGUIER L.

KORONA-SZESZE

(A kölni viz quintessentiája.)

Kittünő minőségben nemcsak mint illat- és mosdó-víz, hanem mint dicső gyógy- erejű segéd-szer, mely az életszerveket élcsíti és erősíti.

Dr. BÉRINGUIER

növénygyökér-olaja

hoszszabb használatra elégséges üvegesben 1 ftt o. é. a legalkalmasab növénygyökerekből készítve, a hajak és szakál épén- tartása, erősítése és szépitésére, ugyszint a kellemetlen fejkörpa és sör- möképződés megátalására.

Dr. BÉRINGUIER

növényi hajfestőszer

(Teljes tokban kefék- és ecészékkel 5 ftt osztlr. ért.)

Mint tökéletesen celszerűnek és teljesen ártalmatlannak ismert szer, a hajak és szakál, egy a szemöldök minden árnyazatú színre való tetszés szerinti tartós befestésére.

Valamennyi fentebbi cikk, mint feltűnő tulajdonságuk által dicséretesen bebizonyult tárgyak

valódiságukért jótállással kizárólagosan kaphatók:

Kolozsvárt: WOLFF JÁNOS és Engel József gyógyszerészeknél, valamint: Besztercén: Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer. Brassóban: Stenner F.; és Jekelius Ferdinánd gyógyszerészek. Dévén: Bosniák A. Dézsen: Krémer Samu. Nagy-Engeden: Horváth Fe- rencz. Erzsébetvárosban: Schmidt A.; Károlyfejevált: Rusz János és Matherny Emil gyógyszer-; Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Breckner Károly; és Vándory & Brandsch. Segesvárt: Misselbacher J. B. & fia. Sz.-Ujvárt: Placintár és fia gyógyszer-; Szász-Régenben: Wachner Traugott. Szászseben: Weissörtel Ad. G.; Szebenben: Zührer J. F.; Szék- hely-Keresztúron: Binder Márton. Szepi-Szentgyörgyön: Vityálos Béla. Sz.-Udvárhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer; Szeredában: Gossy A.; Sz.-Somlyón: Ruszka Ignác. Tasnádon: Szongott Jakab. Tordán: Velits G. és Wolf G.; Zalahán: Megay Guszt. A. gyógyszer.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt, kapható:

Das Prozessrecht

der Siebenbürger Ungarn und Sekler im systematischen Grundrisse von Fr. Schuller v. Libloy Professor an der Rechtsakademie zu Hermanstadt.

Ára 1 ftt.

Koronás szőlőművelés.

Irta Báthi Gábor, fintaházi földbirtokos. 11 kömetszetű ábrával.

Ára 30 kr.

A szőlőépítés gyakorlati módja,

miként azt csombordi jószágán létesítette és megírta ifj. b. Kemény István.

Ára 30 kr.

ARAB-REGÉK,

az ezeregy éjszaka című arab regékből. Fordította Vörösmarthy Mihály. 2 kötet. Ára 4 ftt.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Melléklet: Preis-Verzeichniss von W. F. Niemetz, Gärtner in Temesvár.